

Joanna Łuczyńska

"Nad biegiem małym żywota"
Macieja Strykowskiego, Marian
Kaczmarek, "Zeszyty Naukowe WSP
w Opolu", Historia Literatury XIII,
Opole 1975 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/1 (59), 181

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) KACZMAREK Marian: "Nad biegiem małym żywota" Macieja Strykowskiego. "Zeszyty Naukowe WSP w Opolu". Historia Literatury XIII, Opole 1975, s. 59-66.

Przedmiotem artykułu jest twórczość Macieja Strykowskiego (ok. 1547-1582), niedocenianego dziś historiografa i poety. Przyjmując perspektywę badawczą uwzględniającą stan świadomości literackiej epoki, autor podejmuje próbę określenia miejsca i roli pisarza w dziejach literatury, a w konsekwencji - wykazania istotności badawczej problematyki. Wynikiem rozważań jest ukazanie rozległości tematycznej dorobku autora "Kronik" (dzieła historyczne, historyczno-genealogiczne, utwory okolicznościowo-panegiryczne, epika historyczna, liryka) i jego różnorodności formalnej. Jednakże najcenniejsze z historycznoliterackiego punktu widzenia wydają się autorowi poglądy teoretyczne pisarza, stanowiące z jednej strony - prezentację znamiennej dla epoki stosunku do "poezji" i jej związku z historią, z drugiej zaś, poprzez historycznoliteracki typ argumentacji - ujęcie nowatorskie i oryginalne.

BP/59/43

J. Ł.

(II) KADULSKA Irena: Wojciech Mokronowski o dramacie i teatrze szkolnym. "Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego. Prace Historycznoliterackie" 3, Gdańsk 1974, s. 143-151.

Autorka omawia poglądy Mokronowskiego (1729-1789) wyrażone we wstępie do jego tragedii "Śmierć Cezara" (Warszawa 1755), będącej adaptacją "Le Mort de César" Voltaire'a. Mokronowski uzasadnia wybór wzoru literackiego, a następnie porusza problem estetycznej i ideologicznej odpowiedzialności tłumacza. W "Śmierci Cezara" zmienił Wolterowską koncepcję bohatera zgodnie z zasadą dydaktycznej konstrukcji charakterów, posługując się konwencjonalnym schematem: konflikt dobra ogólnego i uczuć prywatnych, popularnym około 1740 r. w polskich teatrach szkolnych, a służącym dydaktyce obywatelskiej. Tłumacz wprowadził także do tekstu inne zmiany w celu podporządkowania środków teatralnych klasycznej regule przyzwoitości scenicznej (nacisk położono na "grę" rekwizytu). Tekst sztuki Voltaire'a został ponadto znacznie skrócony wg zaleceń dydaktycznej koncepcji teatru, uwzględniającej możliwości i potrzeby widzów.

NP/59/44

T. L.